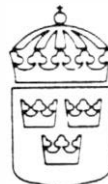

Motion till riksdagen

1989/90:K258

av Inger Schörling m. fl. (mp)

Grundlagsskydd för oreglerade älvar

Mot.
1989/90
K258

Det är hög tid att grundlagsskydda de sista oreglerade älvarna i Sverige.

De fyra orörda Torneälven, Kalixälven, Piteälven och Vindelälven representerar för oss i Sverige oersättliga värden. För detta har vi ett stort ansvar så att även kommande generationer får glädje och reaktion vid dessa naturliga skådespel med sin särart av djur och växter. Globalt sett har vi också ett stort ansvar både direkt för dem som vill komma hit och få sig till livs en stor naturupplevelse. Men även moraliskt sett har vi ett ansvar så att vi kan vara trovärdiga i förhandlingar om världsparker, sparande av regnskog och andra värdefulla naturtyper.

De som inte vill grundlagsskydda älvarna och nationalparker brukar hävda att det skydd som finns i dag är tillräckligt. Låt oss se hur detta fungerar i dag.

I 3 kap 6 § naturresurslagen finns ett uttryckligt förbud mot att utföra vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål i Torneälven, Kalixälven, Piteälven och Vindelälven. Vatten skall skyddas och vardas som en gemensam naturtillgång, står det i inledningen till vattenlagen, som i övrigt innehåller bestämmelser om anläggning av vattenföretag.

Detta lagskydd kan synas betryggande för de sista orörda Norrlandsälvarna. Men risken för att detta beslut rivs upp utan ingående debatt och opinionsbildning är med dagens system uppenbar. Det räcker med att regeringen kommer med en snabb ej planerad proposition till riksdagen, och lyckas med att lika snabbt få enkel majoritet för en utbyggnad av en eller flera älvar. Med grundlagsskydd blir denna typ av snabba beslut omöjliga. För vi grundlagsskydd krävs det två likalydande beslut av riksdagen med val emellan.

Den senaste regeringsombildningen visar tyvärr att de politiska viljeinriktningarna mycket snabbt kan förändras. Detta är ju ytterst regeringens ansvar och inte den nye industriministerns, som bara blir ett redskap för att försöka förändra tidigare tagna beslut, utan att väljarna får lagstiftad rätt att säga sitt.

Den nye industriministern har av många bedömts som ett hot mot att kärnkraften inte skall avvecklas inom den tid som riksdagsmajoriteten och regeringen har beslutat om. Vidare kan han som LO:s man i regeringen på nytt försöka bygga ut en eller flera älvar.

Börsens reaktion samma dag som beskedet kom om att Rune Molin skulle bli industri- och energiminister var entydigt enligt många börsspekulanter. Man litade så till den grad på att hans tillsättning som minister var ett klart och entydigt tecken på att regeringen hade svängt i energifrågan och nu företräder en mer ensidig tilltro till exploateringsintressen, att börsen steg rekordartat.

Ett av Rune Molins många kontroversiella förslag i energifrågan har varit att bygga ut en eller flera outbyggda älvar istället för att satsa på flödande energi och energieffektivitet. Bl.a. annat kan nämnas hans uttalande på en kongress för byggnadsarbetare: "Jag stödjer Byggnadsindustriarbetarförbundets krav på utbyggnad av en eller flera älvar."

Hotet mot älvarna är dess värre på nytt en realitet i svensk exploateringspolitik. De oersättliga värden som älvar och nationalparker utgör får enligt miljöpartiet de grönas åsikt inte hotas av snabba regeringsombildningar. För att försvara för exploateringsintressena så kräver vi att nationalparkerna och de orörda älvarna grundlagsskyddas snarast. Fördelen med detta är att älvarna och nationalparkerna inte hotas av tillfälliga majoriteter, som med snabb lagändring kan fördärva oersättliga naturvärden.

Hemställan

Med hänsyn till det anförda hemställs

att riksdagen omedelbart beslutar att grundlagsskydda de fyra outbyggda älvarna samt nationalparkerna.

Stockholm den 19 januari 1990

Inger Schörling (mp)

Hans Leghammar (mp)

Åsa Domeij (mp)

Eva Goës (mp)

Roy Ottosson (mp)